

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ชีวิตทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุในท้องถิ่น : ศึกษากรณีพื้นที่ตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ผู้ศึกษาได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐาน
2. ผลการศึกษารายได้และรายจ่ายของผู้สูงอายุ
3. การปรับตัวของผู้สูงอายุ

ข้อมูลพื้นฐาน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
ชาย	182	45.50	2
หญิง	218	54.50	1
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 218 คน คิดเป็น ร้อยละ 54.50 เพศชายจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 เมื่อพิจารณาตามลำดับพบว่าผู้สูงอายุ เป็นหญิงมากกว่าเพศชาย เพราะว่าจากบริบทพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี มีประชากรทั้งสิ้น 3,718 คน เป็นชาย 1,738 คน เป็นหญิง 1,980 คน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ จึงเป็นเพศหญิง

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
60-65 ปี	240	60.00	1
66-70 ปี	120	30.00	2
71 ปีขึ้นไป	40	10.00	3
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 60-65 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาอายุ 66-70 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.00 มีอายุ 71 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยมีอายุต่ำสุด 60 ปี อายุสูงสุด 89 ปี ผู้สูงอายุที่มีอายุระหว่าง 60-65 ปีมากที่สุด เนื่องจากรัฐบาลกำหนดระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 หมวด 2 ขั้นตอนการยื่นคำขอ ข้อ 7 ภายในเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี ให้ผู้ที่จะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปในงวดถัดไป ลงทะเบียนและยื่นคำขอขอรับเงิน เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุด้วยตนเองต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนมีภูมิลำเนา ณ สำนักงานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นหรือสถานตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ฯลฯ (ราชกิจจานุเบกษา 21 ตุลาคม 2552) จึงพบว่าผู้สูงอายุจะมีอายุ 60-65 ปีจะมีมากที่สุด และจะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้สูงอายุที่อายุ 71 ปีขึ้นไปจะมีความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยและถึงแก่กรรม จึงมีผู้สูงอายุที่อายุมากเพียง 40 คน

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	275	68.75	1
มัธยมศึกษาตอนต้น	60	15.00	2
มัธยมศึกษาตอนปลาย	40	10.00	3
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	25	6.25	4
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 3 ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาประถมศึกษาหรือต่ำกว่าจำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาจบการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10 จบการศึกษานุปริญญาหรือเทียบเท่าจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 เมื่อพิจารณาตามลำดับ พบว่าผู้สูงอายุจบการศึกษาต่ำสุดคือประถมศึกษาปีที่ 4 เพราะในสมัยก่อนพ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าเรียนไม่นำบุตรหลานเข้าเรียนหนังสือให้ออกมาช่วยงานในครอบครัวและค่านิยมส่วนใหญ่ในชุมชน ไม่สนับสนุนและส่งเสริมในเรื่องของการศึกษา จึงได้เข้าเรียนและจบการศึกษาในภาคบังคับเท่านั้น เพราะเป็นสังคมเกษตรกร เช่น การทำสวนผลไม้ เป็นต้น

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
เกษตรกรกรรม	87	21.75	2
ค้าขาย	18	4.50	5
ธุรกิจส่วนตัว	20	5.00	4
รับจ้างทั่วไป	25	6.25	3
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	250	62.50	1
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ผู้สูงอายุที่มีอายุที่มากขึ้นไม่มีนายทุนหรือเจ้าของกิจการจ้างส่วนใหญ่จะจ้างแรงงานต่างด้าวและความไม่สมบูรณ์ของร่างกายและผู้สูงอายุบางคนมีโรคประจำตัว ความชรา รongลงมา อาชีพเกษตรกรกรรมจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.75 อาชีพรับจ้างทั่วไปจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 อาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 อาชีพค้าขายจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 เมื่อพิจารณาตามลำดับพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพ เนื่องผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่สามารถประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้มาก แต่ยังมีผู้สูงอายุบางส่วนที่ที่ยังประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม และบางครั้งผู้สูงอายุจะหาเงินเพิ่มในการรับจ้างจากคนอื่นในบางครั้งที่มีคนจ้าง บ้างก็ปลูกผักสวนครัวเพื่อไว้บริโภคในครัวเรือนและส่วนที่เหลือนำไปขาย

ตอนที่ 2 ผลการศึกษารายได้และรายจ่ายของผู้สูงอายุ

1. ข้อมูลรายได้ของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี สามารถแบ่งออกเป็นรายด้านดังตารางที่ 5 - ตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
500-1,000 บาท	245	61.25	1
1,001-1,500 บาท	35	8.75	3
1,501-2,000 บาท	100	25.00	2
2,001 บาทขึ้นไป	20	5.00	4
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้โดยประมาณ 500-1,000 บาท จำนวน 245 คน คิดเป็นร้อยละ 61.25 รองลงมาประมาณ 1,501-2,000 บาท จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ประมาณ 1,001-1,500 บาท จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 และโดยประมาณ 2,001 บาทขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 เมื่อพิจารณาตามลำดับพบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุตำบลวังโตนดไม่ได้ประกอบอาชีพจึงไม่มีรายได้มาก แต่ผู้สูงอายุ ยังมีบุตรหลานให้เป็นบางส่วนและมีบางส่วนที่ประกอบอาชีพ เสริม เช่นปลูกผักสวนครัว การทำขนมขาย การปลูกหมาก พืชขายหรือแลกเปลี่ยนกับเพื่อนบ้าน รวมทั้งการรับจ้างทั่วไปเป็นบางครั้งคราว

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้

แหล่งที่มา	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
การรับเบี้ยผู้สูงอายุ	360	90.00	1
เงินบำนาญ	10	2.50	2
จากลูกหลานให้	10	2.50	3
การประกอบอาชีพ	10	2.50	4
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายได้ของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่มาจากการรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน 350 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาจากเงินบำนาญจากลูกหลาน และจากการประกอบอาชีพ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 เท่ากัน เมื่อพิจารณาตามลำดับพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เกือบทุกคนที่รับเบี้ยผู้สูงอายุจึงเป็นแหล่งที่มาของรายได้ ส่วนอื่น ๆ ก็อาจจะมาจากการประกอบอาชีพเล็ก ๆ น้อยและจากบุตรหลาน ตลอดจนได้เงินบำนาญ

จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ หมู่ที่ 8 พบว่า ผู้สูงอายุในตำบลวังโตนดส่วนใหญ่มีรายได้ประมาณ 600-1,000 บาท จากการรับเบี้ยผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่ได้สวัสดิการเป็นเบี้ยยังชีพทุกเดือนเป็นจำนวนเงิน 600 บาทต่อเดือน ส่วนอื่น ๆ ก็อาจจะมีจากเงินบุตรหลานจากบำนาญและจากอาชีพเสริม ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ถึงแม้จะได้เบี้ยผู้สูงอายุ แค่ 600 บาทต่อเดือน แต่ก็ยังดีกว่าไม่ได้” (พึ้ง พลุกใจราษฎร์. สัมภาษณ์. 2557)

และจากประสบการณ์การปฏิบัติงานของผู้วิจัย พบว่าผู้สูงอายุในตำบลวังโตนด ส่วนใหญ่มีรายได้ประมาณ 600 -1,000 บาท และแหล่งที่มาของรายได้ คือ ได้มาจากการรับเบี้ยผู้สูงอายุ เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีกำหนดจ่ายเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุของทุกเดือน ซึ่งผู้สูงอายุก็มารับกันทั่วหน้าทุกเดือนเพื่อนำเงิน ไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน

2. ข้อมูลรายจ่ายของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด อำเภอ นายายอาม จังหวัดจันทบุรี สามารถแบ่งออกเป็นรายด้านดังตารางที่ 7 - ตารางที่ 33 ดังนี้

รายจ่ายค่าอาหารดังตารางที่ 7- ตารางที่ 10

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าข้าวสารต่อเดือน

ค่าข้าวสาร	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-200 บาท	220	55.00	1
201-300 บาท	109	27.25	2
301-400 บาท	36	9.00	3
401 บาทขึ้นไป	35	8.75	4
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 7 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าข้าวสารของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เดือนละ 100-200 บาท จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมาเดือนละ 201-300 บาท จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 27.25 เดือนละ 301-400 บาท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9.00 เดือนละ 401 บาทขึ้นไป จำนวน

35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 เมื่อพิจารณาตามลำดับพบว่าผู้สูงอายุเสียค่าข้าวสาร ประมาณ 100-200 บาท เป็นลำดับที่ 1 เพราะกับผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องกินข้าวกันทุกมื้อ ดังนั้นก็จำเป็นที่จะต้องซื้อข้าวสารไว้ติดบ้านเสมอ ถ้าผู้สูงอายุอยู่กันหลายคนก็ต้องเสียค่าใช้จ่ายข้าวสารมาก แต่ถ้าผู้สูงอายุอยู่กันในครอบครัวน้อยคนจะเสียค่าใช้จ่ายข้าวสารน้อยตามไปด้วย

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่ากับข้าวต่อเดือน

ค่ากับข้าว	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-1,000 บาท	40	10.00	3
1,001-2,000บาท	80	20.00	2
2,001-3,000 บาท	25	6.25	4
3,001 บาทขึ้นไป	255	63.75	1
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 8 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่ากับข้าวของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เดือนละ 3,001 บาทขึ้นไป เนื่องจากปัจจุบันค่าครองชีพสูงมากจึงทำให้การใช้จ่ายของผู้สูงอายุมีมากขึ้นจำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 63.75 รองลงมาเดือนละ 1,001-2,000 บาท จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 เดือนละ 100-1,000 บาท จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และเดือนละ 2,001-3,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 เมื่อพิจารณาตามลำดับพบว่า ผู้สูงอายุเสียเงินค่ากับข้าว 3,001 บาทขึ้นไป ต่อเดือน แต่หารายได้ของผู้สูงอายุมีรายได้ต่อเดือนประมาณ 500-1,000 บาท ซึ่งก็เพราะว่าที่มีเงินซื้อกับข้าวมากกว่ารายได้ก็เพราะว่า ผู้สูงอายุใช้เงินจากกองทุนกู้ยืมเงินของพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี โดยไม่เสียดอกเบี้ยเพื่อนำมาเป็นค่ากับข้าว

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าน้ำดื่มต่อเดือน

ค่าน้ำดื่ม	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-200 บาท	11	2.75	4
201-301 บาท	35	8.75	3
301-401 บาท	54	13.50	2
401 บาทขึ้นไป	300	75.00	1
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 9 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าน้ำดื่มของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เดือนละ 401 บาทขึ้นไป จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 เดือนละ 301-401 บาท จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 รองลงมาเดือนละ 201-301 บาท จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 8.75 และเดือนละ 100-200 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าค่ารายจ่ายค่าน้ำดื่มต่อเดือนของผู้สูงอายุ ประมาณ 40 บาทขึ้นไปเป็นลำดับแรก เนื่องจากในพื้นที่ตำบลวังโดนดส่วนใหญ่เป็นน้ำคลองหรือน้ำบ่อ ซึ่งจะไม่สะอาดและไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพ ดังนั้นผู้สูงอายุทุกคนจึงมีการซื้อน้ำมาดื่ม จึงทำให้ผู้สูงอายุเสียเงินกับค่าน้ำดื่มมากในแต่ละเดือน

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าอื่น ๆ ต่อเดือน

ค่าอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-1,000 บาท	300	75.00	1
1,001-2,000บาท	85	21.25	2
มากกว่า 2,001 ขึ้นไป	15	3.75	3
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 10 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เดือนละ 100-1,000 บาท จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาเดือนละ 1,001-2,000 บาท จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 21.25 และมากกว่า 2,001 ขึ้นไป จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้สูงอายุเสียค่าอื่นประมาณ 100-1,000 บาทต่อเดือนมากที่สุด เนื่องจากนอกเหนือจาก

ผู้สูงอายุจะซื้อข้าวสาร น้ำดื่ม กับข้าว แล้วผู้สูงอายุใช้จ่ายเงินค่าอื่น ๆ เช่น ค่าเครื่องดื่มน้ำ บำรุงกำลัง ค่าหมาก พลู ค่านมเปรี้ยว เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ประธานชมรมผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลวังโตนด ส่วนใหญ่มีรายจ่ายหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นค่าข้าวสาร ค่ากับข้าว ค่าน้ำดื่มและค่าเครื่องดื่มน้ำ บำรุงกำลัง ค่าหมาก พลู ค่านมเปรี้ยว ฯลฯ แต่ส่วนใหญ่จะเสียไปกับค่ากับข้าว ค่าข้าวสารและค่าน้ำดื่ม เพราะหาอาหารเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของชีวิตซึ่งต้องกินทุกวัน ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “อดบวหรี เหล่าเปรี้ยว ได้ แต่อดข้าวไม่ได้” (ศิริ สุขล้วน. สัมภาษณ์. 2557)

และจากประสบการณ์การปฏิบัติงานของผู้วิจัย พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่จำเป็นต้องกินต้องใช้โดยเพราะข้าว ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ชีวิตอยู่ต่อไปได้ ดังนั้นก็ต้องเสียค่าอาหารส่วนนี้มากกว่าค่าใช้จ่ายส่วนอื่น ๆ และก็เสียค่ากับข้าวมากที่สุด เนื่องจากบางครอบครัวอยู่กันครอบครัวใหญ่ ซึ่งครอบครัวใหญ่ ส่วนใหญ่จะทำกับข้าวกันทางเองดังนั้นจึงทำให้เสียค่ากับข้าวมากกว่าส่วนอื่น เพราะวากับข้าวต้องซื้อเกือบทุกวัน ส่วนน้ำดื่ม ข้าวสารหรือขนมต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องซื้อทุกวัน

ด้านรายจ่ายค่าสาธารณูปโภคของผู้สูงอายุดังตารางที่ 11-13

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าน้ำประปาต่อเดือน

ค่าน้ำประปา	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-500 บาท	48	12.00	3
501-1,000 บาท	52	13.00	2
มากกว่า 1,001 ขึ้นไป	300	75.00	1
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 11 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าน้ำประปาของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุจ่ายค่าน้ำประปาเดือนละ 1,001 ขึ้นไป จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา 501-1,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.00 และ 100-500 บาท จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้สูงอายุตำบลวังโตนดทุกหมู่บ้านทุกหลังคาเรือนใช้น้ำประปากันหมด ดังนั้นจึงต้องเสียค่าใช้จ่ายค่าน้ำประปากันทุกเดือน เฉลี่ยประมาณ 100-1,000 บาทต่อเดือน

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าไฟฟ้าต่อเดือน

ค่าไฟฟ้า	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-1,000 บาท	380	95.00	1
1,001-2,000 บาท	20	5.00	2
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 12 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าไฟฟ้าของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะเป็นครอบครัวเล็ก ๆ ที่ใช้ไฟฟ้าน้อย เดือนละ 100 - 1,000 บาท จำนวน 380 คน คิดเป็นร้อยละ 95.00 รองลงมาจะเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ที่ต้องใช้ไฟฟ้ามาก เดือนละ 1,001-2,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.00 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้สูงอายุเสียค่าไฟฟ้า 100 – 1,000 บาท เพราะว่ามีผู้สูงอายุบางครอบครัวใช้ไฟน้อยแทบจะไม่ได้ใช้อะไรเลย แต่บางครอบครัวที่เสียค่าใช้จ่ายไฟฟ้าประมาณ 1,001-2,000 บาทต่อเดือน อาจเป็นเพราะว่าผู้สูงอายุบางครอบครัวต้องเสียค่าไฟฟ้าที่ บัม น้ำรดน้ำผลไม้และรดน้ำผัก บางครอบครัวก็ต้องอำนวยความสะดวกโดยการเปิดแอร์ก็จะเสียค่าใช้จ่ายแพง

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าอื่น ๆ ต่อเดือน

ค่าอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-500 บาท	20	5.00	3
500-1,000 บาท	30	7.50	2
1,001 ขึ้นไป	350	87.50	1
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 13 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ พบว่า เดือนละ 1,001 ขึ้นไป บาท จำนวน 350 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาเดือนละ 500-1,000 บาท จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 และเดือนละ 100-500 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 เมื่อพิจารณาพบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่เสียค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ได้แก่ ค่าปลั๊กไฟฟ้า หลอดไฟ สายยางน้ำ ประมาณ 1,001 ขึ้นไป เพราะไม่ได้เสียอะไรนอกไปนอกจากนี้

จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุหมู่ที่ 10 พบว่า ผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลวังโตนด ส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในด้านของสาธารณูปโภคเกี่ยวกับค่าน้ำประปา ค่าไฟ ค่าปลั๊กไฟฟ้า ค่าหลอดไฟและสายขางน้ำ ส่วนใหญ่ประมาณ 1,001 ขึ้นไป เนื่องจากผู้สูงอายุจะชินกับการทำกิจวัตรประจำวันของตัวเองแบบเดิม เช่น รดน้ำต้นไม้ รดน้ำผัก เปิดแอร์ เปิดพัดลม ดูทีวีหรือบางคนก็ไม่ชอบพัดลม ไม่ชอบแอร์ ก็ไม่ค่อยได้เปิด ผู้สูงอายุจะทำแบบนี้แบบเดิมจนเคยชิน จึงทำให้ค่าใช้จ่ายค่าไฟอยู่ในระดับปกติเท่าเดิม ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “วันๆ ฉันทก็ไม่ค่อยได้ดูทีวีหรือก็เลยไม่ค่อยเสียค่าไฟเยอะ” (ศรี กิ่งมณี. สัมภาษณ์. 2557)

จากประสบการณ์การปฏิบัติงานของผู้วิจัย พบว่าผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลวังโตนด ส่วนใหญ่มีจ่ายค่าใช้จ่ายในด้านของสาธารณูปโภคเกี่ยวกับค่าน้ำประปา ค่าไฟ ค่าอื่น ๆ ประมาณ 1,001 ขึ้นไป ต่อเดือน แต่มีผู้สูงอายุส่วนน้อยที่ต้องเสียค่าไฟมากถึงประมาณ 100-500 บาท อาจเป็นว่าเป็นครอบครัวใหญ่อยู่กันหลาย จึงเสียค่าไฟฟ้ามากกว่า แต่ค่าเสียค่าไฟฟ้านั้นบุตรหลานที่อยู่ด้วยกันก็จะช่วยกันออก ซึ่งไม่ได้ให้เป็นภาระของผู้สูงอายุ

ด้านรายจ่ายค่าเครื่องแต่งกายของผู้สูงอายุ ดังตารางที่ 14- 17

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าเสื้อผ้าต่อเดือน

ค่าเสื้อผ้า	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-1,000 บาท	360	90.00	1
1,001-2,000บาท	38	9.50	2
2,001-3,000 บาท	2	0.50	3
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 14 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าเสื้อผ้าของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ในแต่ละเดือนผู้สูงอายุจะใช้จ่ายค่าเสื้อผ้าน้อย เพราะไม่มีความจำเป็นในการแต่งกายส่วนใหญ่ใส่เสื้อผ้าที่มีอยู่ และสามารถใช้ใส่ไปหลายงาน เดือนละ 100-1,000 บาท จำนวน 360 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาเดือนละ 1,001-2,000 บาท จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50 และ เดือนละ 2,001-3,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้สูงอายุมีค่าใช้จ่ายค่าเสื้อผ้าประมาณ 100-1,000 บาทต่อเดือน ซึ่งแสดงว่าผู้สูงอายุซื้อคิดว่าเสื้อผ้ามีไว้แค่สวมใส่อย่างเดียวจึงไม่จำเป็นต้องซื้อให้มากมาย แต่มีบางส่วนที่เสียค่าใช้จ่ายเสื้อผ้าที่มากประมาณ 1,001-2,000 บาทต่อเดือน เนื่องจากอาจจะเป็นที่ว่าผู้สูงอายุชอบเสื้อผ้าผ้าเวลาออกงานก็เป็นได้

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่ารองเท้าต่อเดือน

ค่ารองเท้า	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
100-500 บาท	200	50.00	1
501-1,000บาท	150	37.50	2
มากกว่า 1,001 ขึ้นไป	50	12.50	3
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 15 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่ารองเท้าของผู้สูงอายุ พบว่า ค่ารองเท้าประมาณ 100-500 บาท จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 501-1,000 บาท จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 สดท้ายมากกว่า 1,001 ขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 เนื่องจากผู้สูงอายุบางคนจะใส่คู่เก่าให้พังเสียก่อนถึงจะซื้อคูใหม่ รองเท้าเป็นสิ่งที่ไม่ค่อยจำเป็นมากนักเพราะว่าซื้อ 1 คู่ ก็ใส่ได้นาน

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าเครื่องสำอางต่อเดือน

ค่าเครื่องสำอาง	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-500 บาท	250	62.50	1
501-1,000 บาท	100	25.00	2
1,001 บาทขึ้นไป	50	12.50	3
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 16 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าเครื่องสำอางของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่ใช้จ่ายส่วนใหญ่จะเป็นค่าแป้ง สบู่ ยาสีฟัน โลชั่น ลิปสติก น้ำหอม เดือนละ 100-500 บาทขึ้นไป จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมา 501-1,000 บาท จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ 1,001 บาทขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 เนื่องจากรายจ่ายเกี่ยวกับเครื่องสำอางต่าง ๆ ผู้สูงอายุไม่ได้จำเป็นต้องใช้จึงมีรายจ่ายน้อยกันทุกคน

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าอื่นต่อเดือน

ค่าอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-1,000 บาท	375	93.75	1
1,100-2,000บาท	25	6.25	2
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 17 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าเครื่องแต่งกายในเรื่องอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะใช้จ่ายเงินในการซื้อเสื้อผ้า เนื่องจากเป็นฤดูกาลที่มีฝนตกตลอดและซื้อร่ม หมวก เป็นต้น เดือนละ 100-1,000 บาท จำนวน 375 คน คิดเป็นร้อยละ 93.75 รองลงมา เดือนละ 1,001-2,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 เมื่อพิจารณาเป็นลำดับ พบว่าผู้สูงอายุเสียค่าอื่น ๆ ประมาณ 100-1,000 บาทต่อเดือน อาจจะเป็นเพราะว่าผู้สูงอายุก็ไม่ได้ใช้อะไรมากมาย ส่วนที่ใช้จ่าย ประมาณ 1,100-2,000 บาท อาจจะเป็นซื้อของต่าง ๆ ที่จำเป็นก็ได้

จากการสัมภาษณ์ พบว่า รายจ่ายค่าเครื่องแต่งกายของผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะซื้อเสื้อผ้า รองเท้า เครื่องสำอางและของอื่น ๆ น้อย เพราะผู้สูงอายุไม่เน้นเรื่องความสวยความงามจะใช้ก็ต่อเมื่อจำเป็น เช่น เสื้อผ้าใหม่หรือรองเท้าใหม่ เป็นต้น ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ไปไหนก็ไม่ได้รองเท้านักเดี๋ยวก็นี่ไปเป็นปี” (ฟุ้ง ปลูกใจราษฎร์. สัมภาษณ์. 2557)

และจากประสบการณ์การปฏิบัติงานผู้วิจัย พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ในพื้นที่ตำบลวังโดนด เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเครื่องแต่งกายน้อย เพราะผู้สูงอายุเหล่านี้รู้ตัวว่าได้เงินแต่ละเดือนน้อย ดังนั้นก็ต้องรู้จัก รู้จักกับอะไรใช้ก็ได้ก็ใช้ไป อะไรสมควรใหม่ก็พิจารณาก่อนแล้วค่อยซื้อเพราะเครื่องแต่งกายต่าง ๆ ก็ไม่ได้สำคัญอะไรมากมาย

ด้านรายจ่ายค่ารักษาสุขภาพของผู้สูงอายุตั้งตารางที่ 18-20

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่ายาสามัญประจำบ้านต่อเดือน

ค่ายาสามัญประจำบ้าน	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-500 บาท	300	75.00	1
501-1,000บาท	60	15.00	2
1,001 บาทขึ้นไป	40	10.00	3
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 18 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่ายาสามัญประจำบ้านของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุจ่ายค่ายาสามัญประจำบ้านเดือนละ 100-500 บาท จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา 501-1,000บาท จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และมากกว่า 1,001 บาทขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 เนื่องจากที่ทุกคนเสียค่าใช้จ่ายประมาณนี้ก็เพราะว่า ส่วนใหญ่เมื่อผู้สูงอายุไปหาหมอก็ไม่ได้เสียค่าใช้จ่ายค่ารักษาอยู่แล้ว จึงเสียแค่ค่ายาสามัญประจำบ้านมาไว้เพื่อเวลาฉุกเฉิน เช่น ยาแก้ไอ ยาแก้ไข้ ปวดศีรษะ ตัวร้อน ยาคุม ยาหม่อง ยาลม ผ่าฟันแผล ยาแก้ปวดเมื่อย เป็นต้น

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าพาหนะไปโรงพยาบาลต่อเดือน

ค่าพาหนะไปโรงพยาบาล	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-1,000 บาท	350	87.50	1
1,100-2,000บาท	10	2.50	4
2,100-3,000 บาท	20	5.00	2
3,100 บาทขึ้นไป	20	5.00	3
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 19 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าพาหนะไปโรงพยาบาลของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เดือนละ 100-1,000 บาท จำนวน 350 คน คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาเดือนละ 2,001-3,000 บาท จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 เดือนละ 3,100 บาทขึ้นไป จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.00 และเดือนละ 1,001-2,000 บาท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าค่าพาหนะไปโรงพยาบาลต่อเดือน 100-1,000 บาท เป็นลำดับแรก เนื่องจากผู้สูงอายุส่วนใหญ่อาศัยอยู่ใกล้ ๆ กับโรงพยาบาลดังนั้นจึงเสียค่าใช้จ่ายน้อยต่อการเดินทางแต่ละครั้ง แต่บางคนบ้านอาจอยู่ต้องเสียค่าพาหนะไปโรงพยาบาลมากประมาณ 3,100 บาทขึ้นไปต่อเดือน อาจเป็นเพราะว่าต้องไปรักษาโรคเฉพาะทาง เช่น โรงพยาบาลชลบุรี เป็นต้น ซึ่งถ้าไกลก็ต้องเสียค่ารักษามาก

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าอื่นๆต่อเดือน

ค่าอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-1,000 บาท	398	99.50	1
1,100-2,000บาท	2	0.50	2
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 20 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ เนื่องจากผู้สูงอายุมีอาการเจ็บปวดกล้ามเนื้อ จึงใช้จ่ายในการนวดแผนไทยและการอบสมุนไพร ฯลฯ พบว่า ส่วนใหญ่เดือนละ 100-1,000 บาท จำนวน 398 คน คิดเป็นร้อยละ 99.50 รองลงมาเดือนละ 1,001-2,000 บาทจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้สูงอายุเสียค่าอื่น ๆ ประมาณ 100-1,000 บาทมากที่สุดก็อาจเป็นเพราะว่าผู้สูงอายุก็ไม่ได้ทำอะไรอยู่แล้วนอกจากเสียค่าน้ำมัน ค่ากิน

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลวังโตนดส่วนใหญ่มีรายจ่ายเกี่ยวกับค่ารักษาพยาบาล ยาสามัญประจำบ้านประมาณเดือนละ 100-1,000 บาท เพราะไม่ได้ป่วยมากจึงไม่ได้ไปหาหมอ แต่ก็มีผู้สูงอายุบางคนที่ต้องไปหาหมอทุกเดือน จึงต้องเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าพาหนะมากเหมือนกัน รวมทั้งเสียค่าอื่น ๆ ด้วย ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ผมไม่ค่อยเป็นโรรมาก ปวดหัวกินยาพาราเก็ทหาย” (ศิริ สุขล้วน. สัมภาษณ์. 2557)

และจากประสบการณ์การปฏิบัติงานของผู้วิจัยพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีรายจ่ายเกี่ยวกับค่าพยาบาลน้อย แต่ก็มีผู้สูงอายุบางคนที่ต้องเสียค่าพาหนะไปหาหมอเพราะว่าไปแต่ละครั้งก็ต้องใช้ค่าน้ำค่าใช้จ่ายต่าง ๆ

ด้านรายจ่ายค่าเงินออมกลุ่มต่าง ๆ ของผู้สูงอายุดังตารางที่ 21- ตารางที่ 23

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าชมรมผู้สูงอายุต่อเดือน

ค่าชมรมผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-500 บาท	300	75.00	1
501-1,000บาท	60	15.00	2
1,001 บาทขึ้นไป	40	10.00	3
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 21 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าชมรมของผู้สูงอายุ พบว่าผู้สูงอายุเดือนละ 100-500 บาท จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาคือ 501 -1,000 บาท จำนวน 60 คิดเป็นร้อยละ 15.00 และสุดท้าย 1,001 บาทขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 เนื่องจากทางชมรมผู้สูงอายุจะมีให้ผู้สูงอายุมีการออมเงินเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งผู้สูงอายุก็มีเงินออมเหมือนกันทุกคน

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าเงินออมกลุ่มต่าง ๆ ต่อเดือน

ค่ากลุ่มออมทรัพย์	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-500 บาท	250	62.50	1
501-1,000 บาท	100	25.00	2
1,001 บาทขึ้นไป	50	12.50	3
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 22 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าออมทรัพย์ของผู้สูงอายุ พบว่า แต่ละเดือนผู้สูงอายุ จะต้องออมเงินชมรมผู้สูงอายุตำบลวังโตนด เดือนละ 30 บาท และออมเงินสัจจะสะสมทรัพย์ของ ตำบลวังโตนดเดือนละ 100 บาท ดังนั้นผู้สูงอายุจึงเสียเงิน เดือนละ 100-500 บาทขึ้นไป จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมา 501-1,000 บาท จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ 1,001 บาทขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ซึ่งผู้สูงอายุทุกคนต้องกับกลุ่มออมทรัพย์ทุกคนเพราะ เป็นกฏกติกาที่กลุ่มตั้งไว้เพื่อเป็นรากฐานในการออม

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าอื่น ๆ ต่อเดือน

ค่าอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-500 บาท	300	75.00	1
501-1,000บาท	60	15.00	2
1,001 บาทขึ้นไป	40	10.00	3
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 23 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ พบว่า เดือนละ 100-500 บาท จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมา 501-1,000 บาท จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และมากกว่า 1,001 บาทขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ก็เพราะว่า ผู้สูงอายุใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น การซื้อ ฉลาก ออมสิน พันธบัตรรัฐบาล เป็นต้น

ซึ่งจากการสัมภาษณ์ด้านรายจ่ายค่าเงินออมกลุ่มต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลวังโตนดมีการออมเงินกันทุกเดือน ทุกคน เพราะว่าเป็นกฏกติกาที่ทางผู้สูงอายุได้กำหนดไว้

อย่างเช่น เงินออมของชมรมผู้สูงอายุก็ต้องออมกันเดือนละ 30 บาท ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ก็ออมกันหมดแหละแก่ 30 บาท” (ศิริ สุขล้วน. สัมภาษณ์.2557)

และจากประสบการณ์การปฏิบัติงาน ผู้วิจัยพบว่า การออมเงินกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มชมรมผู้สูงอายุก็ล้วนแต่เป็นสิ่งที่ดีทั้งสิ้น เพราะสำหรับผู้สูงอายุสามารถกักเงินส่วนนี้ไปใช้ในยามที่จำเป็นได้ แม้ว่าเป็นรายจ่ายทุก ๆ เดือน แต่ก็ยังเป็นรายจ่ายที่ไม่มากและเป็นการบังคับออมไปในตัว ซึ่งมีประโยชน์หลายอย่าง

ด้านรายจ่ายค่าเล่าเรียนการพำนักของผู้สูงอายุดังตารางที่ 24- ตารางที่ 26

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าซื้อฉลากกินแบ่งรัฐบาลต่อเดือน

ค่าซื้อฉลากกินแบ่งรัฐบาล	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-1,000 บาท	340	85.00	1
1,001-2,000 บาท	60	15.00	2
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 24 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าซื้อฉลากกินแบ่งรัฐบาลของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เดือนละ 100-1,000 บาท จำนวน 340 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 รองลงมาเดือนละ 1,001-2,000 บาท จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่เสียเงินค่าซื้อฉลากกินแบ่งรัฐบาลประมาณ 100-1,000 บาท เพราะส่วนใหญ่ผู้สูงอายุมีรายได้ใกล้เคียงกันก็เสียประมาณ ส่วนผู้มีรายได้นอกเหนือจากนี้ก็อาจจะซื้อฉลากกินแบ่งรัฐบาลมากประมาณ 1,001-2,000 บาทต่อเดือน ที่ผู้สูงอายุมีโอกาสซื้อฉลากกินแบ่งรัฐบาล เพราะเมื่อผู้สูงอายุได้เบี้ยยังชีพจะนำเงินไปซื้อฉลากกินแบ่งรัฐบาลเลย เพราะว่ามีคนมาขายถึงที่

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าซื้อหวยใต้ดินต่อเดือน

ค่าซื้อหวยใต้ดิน	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-500 บาท	250	62.50	1
501-1,000 บาท	100	25.00	2
1,001 บาทขึ้นไป	50	12.50	3
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 25 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าซื้อหวยใต้ดินของผู้สูงอายุ พบว่า เดือนละ 100-500 บาทขึ้นไป จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมา 501-1,000 บาท จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ 1,001 บาทขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุก็ซื้อหวยใต้ดินกัน บ้างซื้อมากซื้อน้อย แต่หวังว่าอยากถูกละแ่ก ๆ น้อย ๆ

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าอื่น ๆ ต่อเดือน

ค่าอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	ลำดับ
100-500 บาท	200	50.00	1
501-1,000 บาท	150	37.50	2
มากกว่า 1,001 ขึ้นไป	50	12.50	3
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 15 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ เช่น เล่นไพ่ตองและเล่นไพ่กบเพื่อคลายเครียด ส่วนใหญ่เดือนละ 100-500 บาท จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 501-1,000 บาท จำนวน 150 คน ซึ่งทุกคนก็จะหาวิธีคลายเครียดกันแบบนี้

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ก็หวังให้ชีวิตตัวเองดีขึ้นโดยการเอาเงินเล็ก ๆ น้อย ๆ ไปซื้อหวยใต้ดิน ไปซื้อฉลากกินแบ่งรัฐบาล รวมถึงการเล่นไพ่ต่าง ๆ เพื่อที่จะคลายเครียดและหวังว่าจะได้มีรายบ้าง ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ซื้อฉลากกินแบ่งก็หวังจะถูกกับเค้ามั่ง” (พุง ปลูกใจราษฎร. สัมภาษณ์. 2557)

และจากประสบการณ์การปฏิบัติงานของผู้วิจัย พบว่า ผู้สูงอายุสามารถใช้จ่ายเกี่ยวกับการซื้อฉลากกินแบ่งรัฐบาลได้ง่ายเพราะว่า เมื่อผู้สูงอายุได้รับเบี้ยยังชีพก็จะมีคนมาขายฉลากกินแบ่งรัฐบาล ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ก็ไม่ค่อยได้ไปไหนอยู่แล้ว เมื่อมาขายถึงที่ก็ซื้อสักหน่อย บางคนก็เอาหวยใต้ดินไปขายให้ผู้สูงอายุถึงบ้าน ผู้สูงอายุก็ซื้อเพราะจะได้มีลุ้น บางคนว่างมาก ๆ ก็จับกลุ่มกันเล่นไพ่ต่าง ๆ ตาละบาท สองบาท เล่นเพื่อสนุกไม่ได้เล่นจริงจัง

ด้านรายจ่ายค่าภาระหนี้สินของผู้สูงอายุดังตารางที่ 27- ตารางที่ 29

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าดอกเบี้ยต่อเดือน

ค่าดอกเบี้ย	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-1,000 บาท	125	31.25	2
ไม่ได้กู้เงิน	275	68.75	1
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 27 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าดอกเบี้ยของผู้สูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่ไม่ได้กู้เงิน ไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ย จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาเดือนละ 100 -1,000 บาท จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้สูงอายุไม่ได้กู้เพราะว่าผู้สูงอายุไม่มีรายจ่ายมากจึงไม่กู้ แต่ผู้สูงอายุบางส่วนที่เสียเงินค่าดอกเบี้ยประมาณ 100-1,000 บาทต่อเดือน เนื่องจากจ่ายดอกเบี้ยที่ทางตำบลวังโตนด มีกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์มีสวัสดิการให้ผู้สูงอายุสามารถกู้เงินได้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าภาระหนี้สินต่อเดือน

ค่าเงินต้นเงินกู้	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
3,100 บาทขึ้นไป	125	31.25	2
ไม่ได้กู้เงิน	275	68.75	1
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 28 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าเงินต้นที่กู้ของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้กู้เงิน จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75 รองลงมาเดือนละ 3,001 บาทขึ้นไป จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ได้เสียค่าต้น เพราะไม่ได้กู้ แต่ก็มีผู้สูงอายุบางส่วนที่เสียค่าเงินต้นประมาณ 3,000 บาท เนื่องจากต้องเสียค่าต้นหลายที่ด้วย เช่น ค่าเงินสัจจะ เป็นต้น

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าอื่น ๆ ต่อเดือน

ค่าอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-500 บาท	200	50.00	1
501-1,000บาท	150	37.50	2
มากกว่า 1,001 ขึ้นไป	50	12.50	3
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 29 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าเงินต้นที่กู้ของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เดือนละ 100-500 บาท จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 501-1,000 บาท จำนวน 150 คนและเสียมากกว่า 1,001 ขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 เนื่องจากผู้สูงอายุยังซื้อเครื่องอุปโภคบริโภค เป็นเงินผ่อนและสินค้า จึงทำให้เกิดหนี้สินในด้านอื่น ๆ และยังมีดอกเบี้ยที่ต้องใช้แต่ละเดือนด้วย

จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้สูงอายุบางส่วนต้องจ่ายดอกเบี้ยเนื่องจากทางตำบลวังโตนดมีกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์มีสวัสดิการให้ผู้สูงอายุสามารถกู้เงินได้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำและบางรายก็เสียค่าใช้จ่ายไปกับค่าต้นที่ต้องเสียในแต่ละเดือน ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ไม่มีก็ไม่ต้องใช้” (ศิริ สุขล้วน. สัมภาษณ์. 2557)

และจากประสบการณ์การปฏิบัติงานของผู้วิจัย พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่มีภาระหนี้สินและก็ได้กู้แต่ก็มีบางส่วนที่กู้ออมสัจจะและบางส่วนก็เสียค่าผ่อนของต่าง ๆ เช่น แอร์ ทีวี เป็นต้น โดยการผ่อน เป็นรายเดือนและก็เสียดอกเบี้ย

ด้านรายจ่ายสิ่งเสพติดที่ไม่ผิดกฎหมายของผู้สูงอายุดังตารางที่ 30- ตารางที่ 33

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าบุหรี่ต่อเดือน

ค่าบุหรี่	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-1,000 บาท	120	30.00	2
ไม่สูบบุหรี่	280	70.00	1
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 30 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าบุหรี่ของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่ จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมา เดือนละ 100-1,000 บาท จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง และส่วนที่เป็นผู้ชายบางคนก็รักษาสุขภาพเพราะคิดว่าตนเองชราแล้วก็เลยไม่ได้เสียเงินในส่วนนี้ แต่บางส่วนก็ต้องเสียประมาณ 100-1,000 บาท ก็เพราะว่าเข้าสังคมก็เลยสูง แต่บางคนก็สูบบุหรี่ทุกวัน

ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าเช่า/เบียร์ ต่อเดือน

ค่าเช่า/เบียร์	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-1,000 บาท	25	6.25	2
1,001-2,000 บาท	15	3.75	3
ไม่ดื่มเช่า/เบียร์	360	90.00	1
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 31 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าเช่า/เบียร์ของผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ดื่มเช่า/เบียร์ จำนวน 360 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมาเดือนละ 100-1,000 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 และเดือนละ 1,001-2,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้สูงอายุไม่เสียค่าใช้จ่ายไม่ดื่มเช่า/เบียร์ เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง และผู้ชายก็ดื่มน้อยจึงไม่เสียค่าใช้จ่ายส่วนนี้ แต่ก็มีบางส่วนที่เสียค่าใช้จ่าย ก็เพราะว่าผู้สูงอายุบางคนก็ติด แต่บางคนก็กินเพราะว่าต้องการเข้าสังคม

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของประชากรจำแนกตามรายจ่ายค่าอื่น ๆ ต่อเดือน

ค่าอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	อันดับ
100-500 บาท	250	62.50	1
501-1,000 บาท	100	25.00	2
1,001 บาทขึ้นไป	50	12.50	3
รวม	400	100.00	

จากตารางที่ 32 ข้อมูลเกี่ยวกับรายจ่ายค่าอื่น ๆ ของผู้สูงอายุ พบว่า เดือนละ 100-500 บาท ขึ้นไป จำนวน 250 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมา 501-1,000 บาท จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และ 1,001 บาทขึ้นไป จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ มีการซื้อเครื่องดื่มบำรุงกำลังและหมากพลู

จากการสัมภาษณ์ พบว่า รายจ่ายของผู้สูงอายุเสียไปกับค่าบุหรี เหล่า เบียร์และซื้อเครื่องดื่ม บำรุงกำลังและหมากพลู ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ผมจะกินก็ต่อเมื่อมีเพื่อนมาเที่ยวบ้าน ไม่ได้กินบ่อย” (ฟุ้ง ปลูกใจราษฎร์. สัมภาษณ์. 2557)

และจากประสบการณ์การปฏิบัติงานของผู้วิจัย พบว่า ผู้สูงอายุเสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสิ่งเสพติด ที่ไม่ผิดกฎหมาย แต่สิ่งเสพติดเหล่านี้ จะทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่เสื่อมโทรมและก็ทำให้เสียค่าใช้จ่าย โดยสิ้นเปลือง อย่างเช่น ค่าบุหรี เหล่าและเบียร์ เป็นต้น

สรุปว่า รายได้และรายจ่ายของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี สามารถสรุปได้ว่า รายได้ของผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ส่วนใหญ่มีรายได้ 600-1,000 บาทต่อเดือน ซึ่งได้จากการรับเบี้ยผู้สูงอายุทุกเดือน แต่พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีรายจ่ายค่ากับข้าว 3,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน จากที่รายจ่ายมากกว่ารายได้ส่วนหนึ่ง บุตรหลานก็ให้เงินไว้จ่ายเพื่อซื้อกับข้าว ส่วนหนึ่งก็นำมาจากการประกอบอาชีพเสริมเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ผู้สูงอายุส่วนหนึ่งก็นำเงินมาจากกองทุนกู้ยืมเงินของพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดจันทบุรี โดยไม่เสียดอกเบี้ย แต่ก็มีผู้สูงอายุส่วนน้อยที่มีการกู้หนี้ยืมสินและต้องเสียดอก จึงพบว่ารายจ่ายที่มากกว่ารายได้ในเรื่องของการใช้จ่ายค่ากับข้าว นั้น ไม่ได้เป็นเหตุที่ทำให้ชีวิตทาง เศรษฐกิจของผู้สูงอายุถดถอยลง เพราะว่าชีวิตทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุตำบลวังโดนด มีค่าใช้จ่าย ไม่มาก อีกทั้งมีลูกหลานคอยดูแลเรื่องอาหารการกินและค่าอื่น ๆ ตลอดจนมีกลุ่มผู้สูงอายุมีการให้ กู้ยืมเงินโดยไม่เสียดอกอีกด้วย

การปรับตัวของผู้สูงอายุ

จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักและจากข้อมูลในแบบสอบถาม พบว่า การปรับตัวของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ที่มีรายได้มากกว่ารายจ่าย คือผู้สูงอายุที่ได้เงินจากเบี้ยยังชีพเดือนละ 600 บาทแล้ว ผู้สูงอายุยังมีลูกและหลานให้เงินเพิ่มเติม อีกทั้ง ผู้สูงอายุบางคนก็มีการประกอบอาชีพ ปลูกผัก ขายหรือเลี้ยงเป็ดเลี้ยงไก่ ขายไก่ ก็มีรายได้ บางคนก็พา หมากตากหมากก็ให้ลูกหลานเอาไปขายก็มีรายได้ บางรายพอมิแรงก็ไปขายผักผลไม้ตามตลาดนัดแถว บ้าน ก็ทำให้มีรายได้มากกว่ารายจ่าย ซึ่งการปรับตัวของผู้สูงอายุเหล่านี้ก็มีการปรับตัวโดยมีการไป เก็บสะสมกับกองทุนหมู่บ้าน เอาไปฝากธนาคารหรือบางรายก็เอาไปลงทุนซื้อของมาขาย หรือบางคน ก็นำไปปล่อยกู้ให้เพื่อนบ้าน โดยคิดดอกเบี้ย ซึ่งก็เป็นแนวทางในการปรับตัวไปในทางที่ดีส่งผลให้ คุณภาพชีวิตดีขึ้นเรื่อย ๆ และไม่เป็นการระลือกหลาน ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “มีอะไรทำได้ก็ทำ จะได้ไม่ เป็นภาระลูกหลาน” (ฟุ้ง ปลูกใจราษฎร์. สัมภาษณ์. 2557)

จากประสบการณ์การปฏิบัติงานของผู้วิจัย พบว่า ผู้สูงอายุที่มีรายจ่ายมากกว่ารายได้บางส่วน มีสภาพการดำเนินชีวิตที่ค่อนข้างเคร่งเครียดต้องเผชิญกับปัญหาเรื่องต่าง ๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและภาระอื่น อาจเป็นเพราะว่าบางคนมีฐานะยากจนมาแต่เดิม ขาดการศึกษา เป็นผลให้ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ ไม่สามารถสร้างฐานที่ดีในการดำรงชีวิตประจำวันของตนเองและขาดบุตรหลานดูแล ซึ่งผู้สูงอายุกลุ่มนี้จะมีความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างมีความสัมพันธ์ห่างเหินกับบุตรหลาน เพราะบุตรหลานก็ต้องทำงานหนักเพื่อหารายได้มาให้พอใช้ในครอบครัวทำให้ไม่มีเวลามาพบปะหรือดูแลใส่ใจผู้สูงอายุ ซึ่งแนวทางในการปรับปรับตัวของผู้สูงอายุเหล่านี้ก็มีการกู้เงินออมทรัพย์ กู้เงินออมทรัพย์ เพราะเสียดอกถูก บางรายก็กู้ยืมเพื่อนและบางส่วนก็ไปปรึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะหาอาชีพเสริมและรายได้พิเศษให้กับตนเอง

สรุปว่า การปรับตัวของผู้สูงอายุในกรณีที่ผู้สูงอายุมีปัญหารายได้ รายจ่ายผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรีนั้น มีการปรับตัวในฐานะที่ตนมีรายจ่ายมากกว่ารายได้และมีรายจ่ายมากกว่ารายได้ดังนี้ การปรับตัวของผู้สูงอายุในกรณีที่ผู้สูงอายุมีรายจ่ายมากกว่ารายจ่ายก็มีการปรับตัว โดยการนำเงินไปฝากกับกลุ่มออมทรัพย์ ธนาคาร นำไปลงทุน นำไปทำประกันชีวิตและก็นำไปปล่อยกู้ให้กับเพื่อนบ้านในอัตราดอกเบี้ยที่ถูก ผู้สูงอายุกลุ่มนี้สามารถปรับตัวได้ตามภาวะเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี แต่ผู้สูงอายุที่มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ก็มีการปรับตัวตามสถานะเศรษฐกิจที่มีอุปสรรคบ้างเล็กน้อย เพราะบางครั้งอาจจะฝืดเคืองบ้าง แต่ผู้สูงอายุก็สามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างไม่เดือดร้อน อาจจะมีหลายปัจจัยที่ทำให้ผู้สูงอายุอยู่ได้อย่างมีคุณภาพ เช่น มีลูกหลานคอยดูแลเรื่องการใช้จ่าย มีอาชีพเสริม อีกทั้งยังมีกลุ่มผู้สูงอายุที่ให้ยืมเงินโดยไม่เสียดอกจึงทำให้ชีวิตทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุพื้นที่ตำบลวังโดนด ไม่ขัดสน แต่ก็ไม่มีมากที่จะไปใช้จ่ายฟุ่มเฟือยได้ ซึ่งก็สามารถที่ปรับการใช้ชีวิตให้เหมาะสมสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

กรณีที่ผู้สูงอายุมีรายได้ไม่พอกับรายจ่าย จะพบว่าการปรับตัวของผู้สูงอายุในตำบลวังโดนด ดังนี้

จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า การปรับตัวของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลวังโดนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ที่มีรายจ่ายมากกว่ารายได้ นั้นในความเป็นจริงแล้วผู้สูงอายุมีหลายปัจจัยมากมายที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น โอกาสในการหารายได้ที่ลดลง ปัจจัยทางสุขภาพร่างกาย ค่าใช้จ่ายประจำวันที่สูงขึ้นหรือแม้แต่ภาระหนี้สินที่มีเหลืออยู่ ซึ่งจะเป็นสิ่งที่เป็นต้นทอนความสุขในช่วงชีวิตบั้นปลายและในปัจจุบันด้วยผลจากการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากรที่มีการก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นและอายุขัยเฉลี่ยของของผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ในทางกลับกันอัตราการเกิดหรือแนวโน้มการมีบุตรของแต่ละครอบครัวมีจำนวนน้อยลง ทำให้ในระยะยาวสังคมไทยผู้สูงอายุจะประสบปัญหาทางด้านคุณภาพชีวิตและ

ความเป็นอยู่ที่ดี ทุกท่านจึงควรมีการเริ่มวางแผนและบริหารการเงินของตนเอง เพื่อรองรับกับการเปลี่ยนแปลงนี้ ยิ่งปัจจุบันวิวัฒนาการทางการแพทย์มีความก้าวหน้ามาก ก็ยิ่งส่งผลทำให้คนเรามีอายุที่ยืนยาวขึ้น การยิ่งมีอายุที่ยืนยาว ยิ่งมีความเสี่ยงในเรื่องของการบริหารจัดการให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุขภายหลังบั้นปลายชีวิต เพื่อให้สามารถดูแลตัวเองและมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ เพราะหากไม่มีการวางแผนที่ดีแล้ว ผู้สูงอายุอาจจะพบกับปัญหาและความเสี่ยงอันเนื่องมาจากอายุที่ยืนยาวขึ้นได้อย่างมากมายก็ได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ควรจัดทำบัญชีรายรับ และรายจ่ายอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้แผนการเงินเป็นข้อมูลปัจจุบันมากที่สุด” (พุง ปลูกใจราษฎร์. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า การปรับตัวของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ที่มีจ่ายมากกว่ารายได้นั้น ผู้สูงอายุควรมีการบริหารเงินออมซึ่งจะช่วยให้ออมเงินได้มากขึ้น แทนที่จะฝากเงินไว้ที่ธนาคารเพียงอย่างเดียว ก็อาจเปลี่ยนวิธีโดยหันมาลงทุนในลักษณะต่าง ๆ เช่น การซื้อประกันแบบสะสมทรัพย์ พันธบัตรรัฐบาล หุ้นกู้ กองทุนรวม กองทุนหุ้น เป็นต้น หรือผู้สูงอายุควรรู้จักคุณค่าของการเก็บออมเงิน โดยการนำเงินไปฝากกับกลุ่มออมทรัพย์ เงินสัจจะ เงินชมรมผู้สูงอายุ ไปทำอาชีพกึ่งสงเคราะห์ที่ทางหมู่บ้านจัดตั้งขึ้น เพื่อเป็นการออมเงินและจะได้สามารถระดมเงินเพื่อช่วยเหลือคราวที่เดือดร้อนได้ และผู้สูงอายุจะได้มีแหล่งกู้ยืมเงินที่มีหลักประกันความมั่นคง ในการบรรเทาปัญหาเดือดร้อนในเรื่องภาระหนี้สินได้ระดับหนึ่ง ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “ก็ดีกว่าฝากเงินให้ธนาคารอย่างเดียว” (ศิริ สุขล้วน. สัมภาษณ์. 2557)

จากการสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก พบว่า การปรับตัวของผู้สูงอายุองค์การบริหารส่วนตำบลวังโตนด อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ที่มีจ่ายมากกว่ารายได้นั้น กล่าวคือผู้สูงอายุควรปรับตัวโดยการปลูกพืชผักสวนครัวและเลี้ยงสัตว์เพื่อนำมาเป็นอาหาร โดยไม่ต้องซื้อหา เมื่อผลผลิตพอกินพอใช้ภายในครัวเรือนแล้วก็สามารถนำสัตว์ที่เลี้ยงไม่ว่าจะเป็น หมู ไก่ เป็ดหรือไข่ไก่ ไข่เป็ด ตลอดจนเก็บผักสวนครัวไปขายตามตลาดที่ภายในหมู่บ้านจัดตั้งขึ้น ก็สามารถสร้างได้เป็นอย่างดีแบบพอมีพอกิน ซึ่งจะช่วยให้แบ่งเบาภาระอันเนื่องมาจากหนี้ได้เป็นอย่างดี ในบางครั้งก็อาจจะเข้าร่วมกลุ่มออมทรัพย์ประกอบอาชีพสำหรับผู้สูงอายุด้วยเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ในการประกอบอาชีพ เป็นต้น ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า “พอมีพอกินไม่เป็นหนี้สินชีวิตก็มีความสุข” (ศรี กิ่งมณี. สัมภาษณ์. 2557)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี